

magazine

NR. 6 | OKTOBER 2025

COLOFON

PAGINA 13

Scheepswrak bij
Luttelgeest.
Vervaardiger Penders,
T.(Ton) - Fotograaf,
Rijksdienst voor het
Cultureel Erfgoed.

“

Je kunt de
bodem lezen
als een boek.

Harm Jan Pierik

Het IJsselmeergebied als archief Wat de bodem ons vertelt

Tegenwoordig is het IJsselmeer het grootste binnenmeer van Nederland en fungeert het als waterberging. Het heeft een functie voor natuur, recreatie en economie. Maar het gebied is ook een belangrijk archeologisch archief. Zowel voor de maritieme geschiedenis als voor de vroege bewoningsgeschiedenis. We duiken de grond in met fysisch geograaf Harm Jan Pierik.

Als Harm Jan Pierik door het IJsselmeergebied rijdt, ziet hij iets heel anders dan de meeste andere mensen. Waar de meesten van ons een vrijwel plat landschap zien met water, weilanden, sloten en rijen bomen, leest hij er een 3D-model van aardlagen in: een verticale doorsnede van de bodem die de afzettingen door de millennia heen zichtbaar maken. En zo ziet hij de oude landschappen: een opeenstapeling van begraven rivierdalen, verdrinken moerassen en oude getijdegebieden. Pierik is als fysisch geograaf werkzaam bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Voor hem is het landschap een gelaagde vertelling. “Klei, veen, zand – elk materiaal vertelt iets over het verleden,” legt hij uit. “Klei vind je in rustig water, in meren. Zand wordt afgezet door de wind of in snelstromend water, zoals rivieren of de zee. Veen vind je alleen in moeras. Kiezels en grote keien? Die wijzen vaak op een ijstijd. Je kunt de bodem lezen als een boek.”

Slappe bodem

Dat boek is in Nederland uitzonderlijk compleet. “We hebben de best gedocumenteerde ondergrond van Europa,” zegt Pierik. “We wonen in een land met slappe bodem. Toen we ons na de Tweede Wereldoorlog voornamen nooit meer honger te lijden en de grond geschikt wilden maken voor landbouw, ruilverkaveling en schaalvergroting, moesten we weten welke gebieden vruchtbaar genoeg waren en qua draagkracht geschikt voor bebouwing. Het bodemonderzoek en het in kaart brengen van de bodem nam in die tijd een enorme vlucht. De Flevopolder is zo ongeveer het best in kaart gebracht, omdat daar tijdens de inpoldering veel boringen zijn gezet om te kijken of de grond geschikt was voor landbouw.”

Wie de bodemlagen in die boringen 'leest', stuit op een indrukwekkende tijdlijn. Rond 9000 voor Christus, na de laatste ijstijd, was het IJsselmeergebied een droog dekzand-landschap, doorkruist door rivieren en beken met daarlangs rivierduinen. Jagers en verzamelaars trokken er rond, op zoek naar voedsel. Door een stijgende zeespiegel en grondwaterstand veranderde het gebied in de loop van duizenden jaren in een moeras en uiteindelijk in een wadden- en kwelder-landschap. Langs de Hollandse kust in het westen ontstonden strandwallen, ter hoogte van Flevoland lag een zoetwatergetijdengebied met krekens en moerassen.

Sporen langs de A6

Rond Swifterbant zijn daar nog steeds sporen van zichtbaar – mits je weet waar je moet kijken. “Kreekkruggen,” zegt Pierik. “Toen het gebied voornamelijk uit moeras bestond, voeren mensen daar met kano's via kleine kreekjes. Langs die waterwegen lagen de net

Zwerfkeien op het
Van Der Lijn Reservaat.
Foto: Hunebed Nieuws-
café, Harrie Wolters.

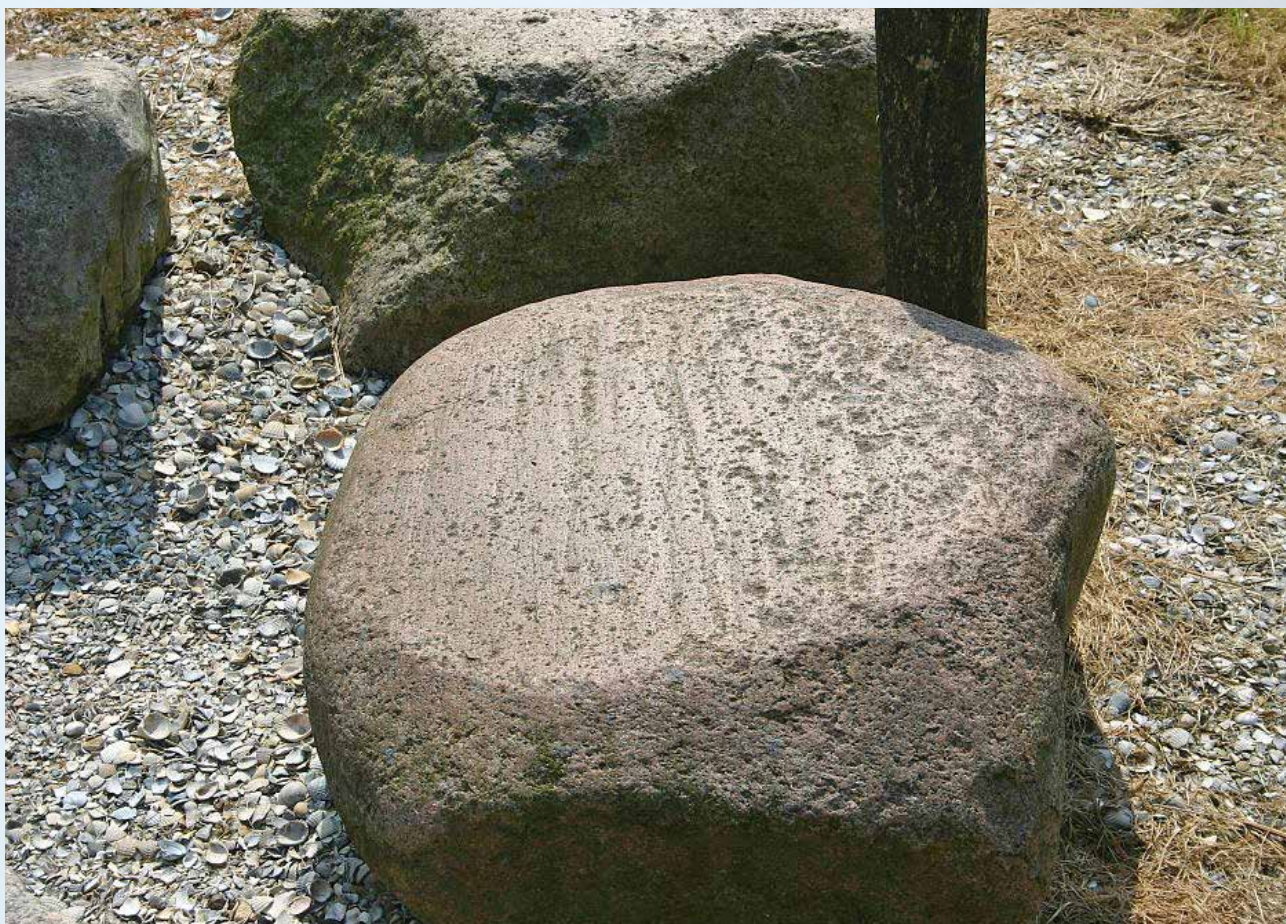
wat hoger gelegen oeverwallen waar ze hun kampement hadden. Van daaruit visten en jaagden ze. En ze legden er akkers aan. Omdat het gebied later is bedekt met klei en veen, zijn veel van die sporen goed bewaard gebleven, ook de organische sporen die normaal gesproken vergaan. Zo weten we bijvoorbeeld wat mensen toen aten en het zegt ons dus iets over de manier waarop men toen leefde. Door die akkertjes weten we dat mensen voor het eerst langere tijd op dezelfde plek bleven. Je ziet daar de overgang van de mens als jager-verzamelaar naar boer.”

Er zijn veel verwijzingen in het landschap naar deze zogenoemde Swifterbantcultuur van zesduizend jaar geleden. Plaatsnamen en andere geografische benamingen zoals Oeverwal en Rivierduin langs de A6 bijvoorbeeld. Een mooi voorbeeld vindt Pierik, is als je op [Google Maps](#) met de satellietfunctie naar de Visvijverweg gaat. Dan zie je tussen de strakke weilanden ineens een grillige lijn van bomen. “Die zijn jaren geleden geplant op de oude oeverwallen, precies bovenop zo'n kreekkrug. De begroeiing volgt dus letterlijk het landschap van duizenden jaren geleden.”

Van veenmoeras tot vaarroute

Het Zuiderzeegebied groeit na het vormen van de kreekkruggen vrijwel helemaal dicht met veen, er blijven maar een paar zoetwaterplassen over. Vanaf vierduizend jaar geleden zorgde golfslag bij stormen voor afkalvende veenoeveren. Op die manier werden de plassen naar verloop van tijd steeds groter. Vlak voor het begin van de jaartelling veranderde het gebied opnieuw. Het Oer-IJ

Bodemprofiel bij
Dronten: Klei van de
Zuiderzee op veen
op rivierduin.
Vervaardiger
Muller, A. - Fotograaf,
Rijksdienst voor het
Cultureel Erfgoed.

slibde dicht, waarna de afwatering wordt overgenomen door het Vlie, dat uitmondt in de Waddenzee. In de Middeleeuwen ontginnen mensen de uitgestrekte moerassen systematisch voor landbouw. Maar dat heeft een prijs: door ontwatering klinkt het veen in, het land daalt en het risico op overstromingen groeit. Steeds meer delen van het veengebied verdwijnen mede hierdoor in de golven, waaronder het gebied rond het huidige Schokland.

Schokland is een bijzondere plek, aldus Harm Jan Pierik. “Daar komen alle tijdslagen samen. Je vindt er sporen van de ijstijd, rivierduinen uit de steentijd, oude veenbodems, sporen van akkerbouw én scheepswrakken.” Die wrakken duiken trouwens overal in het IJsselmeergebied op en herinneren aan de tijd dat de Zuiderzee steeds zouter werd en onderdeel werd van een groot-schalig maritiem netwerk. Vanaf de late Middeleeuwen voeren hier honderden schepen per dag, met Amsterdam als spil. In de zeventiende eeuw beleefde de scheepvaart haar hoogtepunt, met handel over de hele wereld onder de vlag van de VOC en WIC. Later verschoof de focus naar visserij op de verzilte Zuiderzee.

Zwerfsteen
met gletsjerklassen.
Foto: Hunebed
Nieuwscafé, Harrie
Wolters.

Pas in de twintigste eeuw keerde men het getij, letterlijk en figuurlijk: de aanleg van de Afsluitdijk en de grootschalige inpolderingen maakten definitief een einde aan de open verbinding met de zee. Nederland kreeg er land bij – en geologen en archeologen kregen een schatkamer aan informatie cadeau.

Het ogenschijnlijk vlakke landschap heeft dus een ongekennde diepgang en een rijke geschiedenis. Voor wie weet hoe en waar te kijken is de bodem een open boek: van zich verleggende rivieren tot verdwenen dorpen, van kreekkruggen tot grote keien uit de ijstijd. Iedere laag in de grond is een bladzijde uit de geschiedenis, zorgvuldig geschreven door water, klimaat en menselijk ingrijpen. Pierik: “Dat is het mooie van de bodem: iedere laag vertelt een verhaal over ons verleden – en over hoe mensen steeds opnieuw hun omgeving hebben vormgegeven.”

“

Een schatkamer
aan informatie
voor geo- en
archeologen.

Harm Jan Pierik

Bron: Rijkswaterstaat

Oostvaardersoevers Schakel tussen meer en moeras

Hoe richt je een landschap opnieuw in dat ooit werd ontworpen om water buiten te houden, maar nu juist snakt naar meer verbinding met water? In Flevoland komt met Oostvaardersoevers een nieuw luwtegebied als schakelpunt in het eco-systeem: een natuurlijke land-waterovergang die hard nodig is voor het herstel van biodiversiteit en ecologische balans.

De Oostvaardersdijk vormt een harde grens tussen twee totaal verschillende werelden. Wie er met de auto overheen rijdt, ziet links en rechts een heel ander landschap: aan de ene kant het open water van het Markermeer, aan de andere kant de Lepelaarplassen en Oostvaardersplassen met hun moerassen. Wat je niet ziet, vanuit de auto, is dat die landschappen ook ecologisch gescheiden zijn. Ze wisselen nauwelijks met elkaar uit en functioneren

“

Een betere
verbinding
tussen meer
en moerassen.

Teun Gerritsen

daardoor als losstaande systemen. Lange tijd leek dat geen probleem. Flevoland werd in de tweede helft van de twintigste eeuw aangelegd om Nederland te beschermen tegen het water. “Met het droogleggen van polders en de aanleg van dijken is dat doel bereikt,” zegt Teun Gerritsen, omgevingsmanager van het project Oostvaardersoevers. “We hebben droge voeten.” Maar de afgelopen decennia is volgens hem ook duidelijk geworden dat deze ingrepen een keerzijde hebben. “Doordat het Markermeer en de moerasgebieden kunstmatig van elkaar zijn gescheiden, kunnen ze geen water, vissen en voedingsstoffen meer uitwisselen,” legt Gerritsen uit. Het gevolg? “Het Markermeer verliest voedingsstoffen waardoor de ecologische waterkwaliteit verslechtert, terwijl de moerassen kampen met verdroging. Zo wordt het systeem steeds kwetsbaarder – terwijl we in deze tijd van klimaatverandering juist méér veerkracht nodig hebben.”

Natuurlijke verbinding

Met een betere verbinding tussen meer en moerassen kunnen die problemen grotendeels worden opgelost. Dat is het idee achter Oostvaardersoevers – een breed gedragen plan om het Markermeer weer in contact te brengen met de Lepelaarplassen en Oostvaardersplassen.

“Door slimme waterverbindingen kan het water uit het meer straks weer het achterland in stromen,” zegt Gerritsen. “Dat beschermt de moerassen tegen verdroging in hete zomers. En doordat het water met nieuwe voedingsstoffen uit de moerassen terugstroomt naar het meer, verbetert daar de ecologische waterkwaliteit. Er worden ook maatregelen getroffen zodat vissen tussen en binnen de gebieden heen en weer kunnen zwemmen.”

Centraal in het plan staat de aanleg van een luwtegebied – een door luwtedammen beschermde land-waterovergang tussen het open water en het moeras waar het voedselrijke water uit de moerassen naar binnen stroomt en enkele weken op natuurlijke wijze wordt ‘vastgehouden’. Gerritsen: “Als het water direct uit de moerassen het meer in zou stromen, zouden de voedingsstoffen direct naar de diepte zakken. Het luwtegebied zorgt er dus voor dat ze echt ten goede komen aan het Markermeer: algen kunnen zich er ontwikkelen, daar komen kleine organismen op af en die trekken weer vissen, vogels en andere waterdieren aan. Zo ontstaat een nieuw schakelpunt in het ecosysteem: een natuurlijke overgang tussen land en water die nu ontbreekt, en die hard nodig is voor het herstel van biodiversiteit en ecologische balans.

Van plan naar uitvoering

In het project- dat onderdeel is van de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW)- werken meerdere partijen samen: de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), Provincie Flevoland, Rijkswaterstaat, de gemeenten Almere en Lelystad, Waterschap Zuiderzeeland, Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevo-landschap. “We bevinden ons nu in de planning- en studiefase,” vertelt Gerritsen. “In 2022 is het voorkeursalternatief vastgesteld. Sindsdien werken we aan de technische uitwerking. Er zijn verschillende manieren om het luwtegebied vorm te geven en om de in- en uitstroompunten te realiseren – dat vergt gedegen onderzoek.”

“

Wat het project extra bijzonder maakt, is dat het niet alleen draait om ecologie, maar ook om beleefbare natuur.

Teun Gerritsen

Meer dan natuurherstel

Wat het project extra bijzonder maakt, is dat het niet alleen draait om ecologie, maar ook om beleefbare natuur. Gerritsen: “We willen dat mensen dit gebied straks kunnen ervaren. Binnen Nationaal Park Nieuw Land wordt gewerkt aan een landschap waar je kunt wandelen en activiteiten kunt ondernemen, vogels spotten of gewoon genieten van de natuur en het uitzicht.”

Zichtbare maatregelen zoals dammen, watergangen en natuurlijke oevers maken het effect van natuurherstel tastbaar. Dat is belangrijk voor het draagvlak, zegt Gerritsen. “Als natuurprojecten onzichtbaar blijven, is het lastiger om mensen bewust te maken van de noodzaak ervan voor de toekomst.”

“Oostvaardersoever laat zien hoe we meerdere doelen tegelijk kunnen realiseren”, zegt Gerritsen. “Herstel van biodiversiteit, verbetering van waterkwaliteit, klimaatadaptatie én ruimte voor mens en natuurbeleving. Het is een mooi voorbeeld van hoe we in Nederland onze delta opnieuw inrichten – niet tegen de natuur in, maar samen mét de natuur.”

Meer weten?

Kijk op www.oostvaardersoever.nl

Natuur, geschiedenis en toerisme komen samen in LandArt

Wie door het IJsselmeergebied reist, ontdekt niet alleen water en weidsheid, maar ook kunstwerken die de relatie tussen mens en natuur zichtbaar maken. LandArt brengt hier verhalen van het landschap tot leven. Twee plekken springen eruit: Tulpeiland bij Zeewolde en het Waterloopbos in de Weerribben-Wieden. En binnenkort komt daar misschien een nieuw kunstwerk bij: Navis Naturalis, het winnende idee van een wedstrijd die werd georganiseerd door Water Challenges IJsselmeergebied.

Tulpeiland Zeewolde

Voor de kust van Zeewolde ligt een eiland in de vorm van een tulp. Vanaf de lucht zie je de herkenbare tulpvorm, terwijl bezoekers op de grond kunnen wandelen langs de boulevard, uitkijkpunten en natuurstroken. Vooral in het voorjaar is Tulpeiland een bezoekje waard: met de 120.000 bloeiende tulpen doet het eiland in die periode zijn naam eer aan. Tulpeiland fungeert als ontmoetingsplek waar recreatie en natuur samengaan: een plek om uit te waaien en het water van het Wolderwijd te beleven. Ook is het een mooie tussenstop voor pleziervaarders op doorreis naar de Friese Meren of het IJsselmeer. Naast recreatie is er ook gedacht aan ecologie. De steel van de tulp bestaat uit drie eilandjes die bedoeld zijn voor een ander soort bezoekers: hier vinden vogels een rustig toevluchtsoord.

De afbeeldingen van de botters in dit artikel zijn AI-gegenereerd.

Het Waterloopbos

Aan de rand van Nationaal Park Weerribben-Wieden ligt het Waterloopbos, een historisch openluchtlaboratorium. Decennialang werden hier zowel Nederlandse als buitenlandse havens, rivieren en kusten als schaalmodel nagebouwd en getest door waterbouwkundigen. Je vindt er zelfs restanten van het onderzoek naar de Deltawerken! Vandaag de dag overwoekert de natuur het laboratorium langzaam maar zeker. De combinatie van wetenschapsgeschiedenis en natuur maakt het Waterloopbos tot een uniek openluchtmonument.

Navis Naturalis: natuurboot als icoon

Tulpeiland en het Waterloopbos combineren kunst, historie en natuur, het winnende project van de Water Challenges IJsselmeergebied voegt recreatie daaraan toe. Winnaars Ianthe de Bra, Lidia Thelen, Twan Fenten en Merel Bakx bedachten voor opdracht-

gever Gastvrije Randmeren het concept Navis Naturalis – letterlijk Latijn voor ‘natuurboot’. Hun idee: Met gebruik van natuurlijke, biobased materialen worden drie botters nagebootst. Deze krijgen een plek op speciaal geselecteerde plekken in het IJsselmeergebied. De boten worden zo ingericht dat ze dienen als rustplek voor vogels en vissen én als recreatieplek voor bezoekers. Bovenal geven ze de natuur de ruimte om haar gang te gaan.

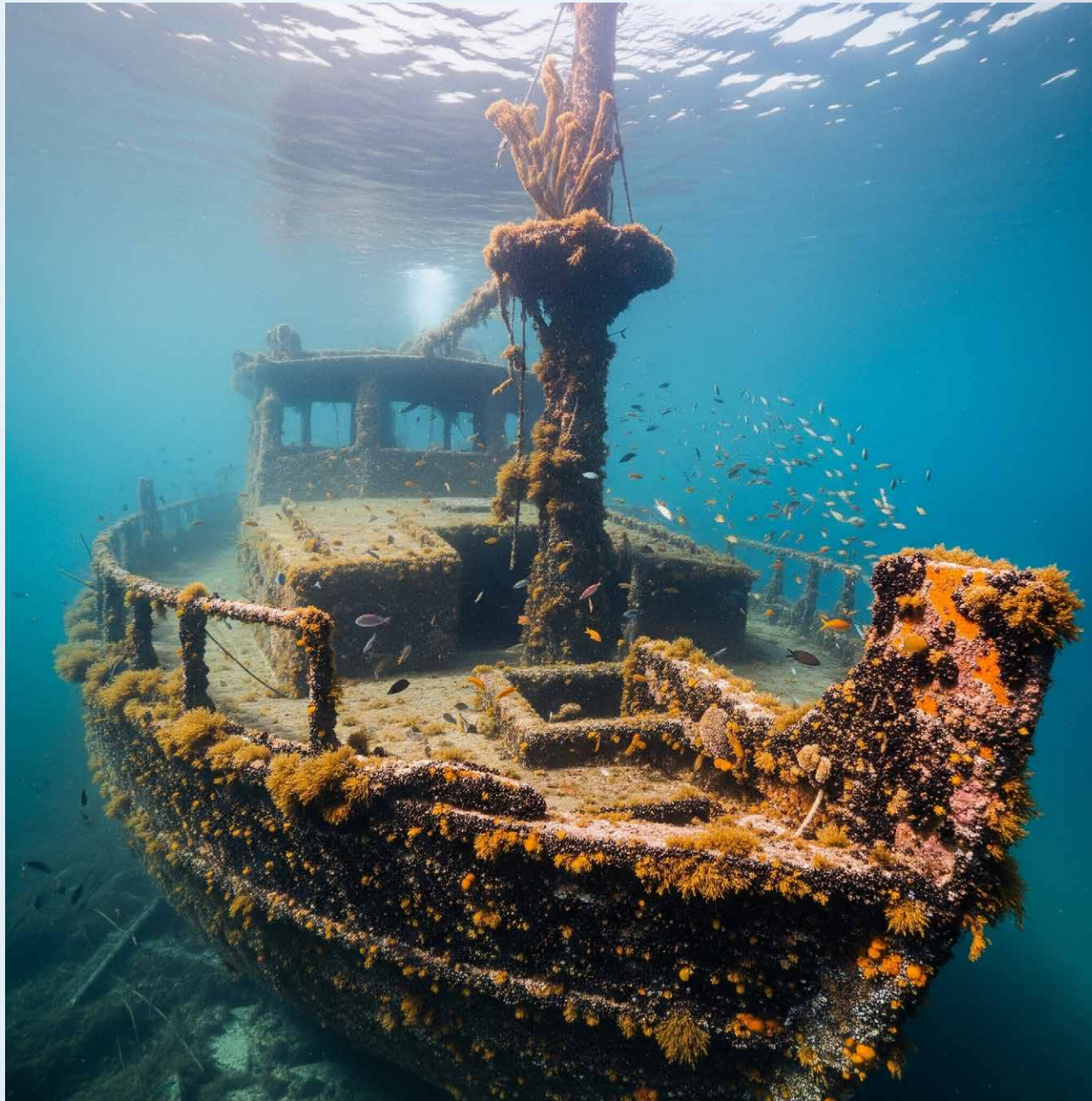
Van brainstorm tot uitwerking

De weg naar dit idee was intensief, vertelt Ianthe: “De opdracht was superbreed en vrij, doordat er weinig randvoorwaarden waren. Dat gaf ons veel creatieve ruimte, maar maakte het ook lastig. We hadden eigenlijk té veel ideeën.” Inspiratie kwam onder meer uit een Tegenlicht-documentaire waarin landschapsarchitect Julia Watson de Fab Tree Hab liet zien: een gebouw dat gedeeltelijk wordt ge-bouwd door wilgen. Dat uitgangspunt van bouwen met de natuur is blijven hangen en vormde de basis van Navis Naturalis. “Het was een snelkookpan”, vertelt Lidia over het proces, “we werkten in korte tijd heel intensief samen. En het was vet om te merken hoe onze ideeën samenkwamen met die van de organisatie en hoe we die konden vertalen naar iets concreets”. Uiteindelijk won de gelaagdheid van Navis Naturalis. Het jury-oordeel: toerisme, natuur en cultuur-historie in één plan.

Bedenkers
Navis Naturalis tijdens
de Water Challenges
IJsselmeergebied.

V.l.n.r.
Ianthe de Bra
Merel Bakx
Twan Fenten
Lidia Thelen

Vooruitblik

Bij de uitreiking van de prijs tijdens de Verenigde IJsselmeertop bleek iedereen razend enthousiast over het ontwerp en won de Navis Naturalis. Ianthe: “Het zou heel gaaf zijn als het idee realiteit kan worden.” Binnenkort spreekt het team opnieuw met de opdrachtgever om te kijken hoe het plan daadwerkelijk in de praktijk kan worden gebracht.

Lidia geeft aan dat de deelname aan de waterchallenges een leerzaam proces is geweest: “We ontdekten dat je met bepaalde ingrepen, zoals deze boten, het mogelijk kunt maken om meer natuur, biodiversiteit en habitat te creëren – juist op plekken waar dat eerst niet was.”

Daarnaast benadrukt ze het belang van de beleving: “Het lijkt mij erg leuk als bezoekers kunnen ervaren dat toerisme en natuur niet los van elkaar hoeven te staan.” Met Navis Naturalis hoopt het team meer aandacht te vestigen op cultuurhistorie en ecotoerisme in het IJsselmeergebied.

“

Het is mogelijk
om meer natuur,
biodiversiteit
en habitat te
creëren op
plekken waar dat
eerst niet was.

Bodemonderzoek: fossielen in het Trintelzand

Het Trintelzand, gelegen in het Markermeer, is een bijzonder natuurgebied. Het is aangelegd tijdens de versterking van de Houtribdijk, om de waterkwaliteit en de ecologie van het Markermeer te verbeteren. Het gebied is alleen toegankelijk voor beheerders en onderzoekers, én voor medewerkers van Rijkswaterstaat tijdens jaarlijkse opruimacties. Het opgespoten zand dat hier gebruikt is, komt uit diepe putten in het Markermeer en bevat verrassend veel fossielen en archeologische vondsten. Wat voor fossielen en unieke vondsten worden er teruggevonden en waarom is bodem-onderzoek zo belangrijk?

Van water naar land en andersom

Het IJsselmeergebied kent een bewogen geschiedenis: wat nu water is, was ooit land en andersom. Zo was het Markermeer vroeger een waterrijk landschap met een warm klimaat. Tijdens het Eemien - een warme periode tussen twee ijstijden in, zo'n 130.000 tot 115.000 jaar geleden - leefden hier nijlpaarden, bosolifanten, beren en andere grote zoogdieren. In de latere ijstijd veranderde het gebied in een koude steppe, waar mammoeten, harige neushoorns en steppenwisenten voorkwamen. Door het opgespoten zand zijn fossielen van deze dieren nu terug te vinden in de bodem van het Trintelzand en kan er onderzoek naar worden gedaan.

Fossielen gevonden in
het Trintelzand.
De foto's in dit artikel
zijn gemaakt door
Frans Roescher.

Wat voor fossielen vinden we terug?

Tijdens veldverkenningen en opruimacties van Rijkswaterstaat zijn onder andere botten van een mammoet, reuzenhert en steppenwisent gevonden. Ook zijn er vuurstenen werktuigen en bewerkte botten van Neanderthalers aangetroffen. Sommige fossielen, zoals een kies van een reuzenhert en een

spaakbeen van een mammoet, zijn uitzonderlijk goed bewaard gebleven. Bijzonder zijn ook de fossielen met vraatsporen van hyena's, wat een unieke inkijk geeft in de ecologie van het gebied.

Waarom is bodemonderzoek zo belangrijk?

De vondsten bij het Trintelzand zijn uniek in Nederland. Ze geven een samenhangend beeld van het landschap en de fauna tot wel 130.000

“

Fossielen met vraatsporen van hyena's geven een unieke inkijk in de ecologie van het gebied.

jaar terug. Vooral de combinatie van resten uit warme en koude perioden, én sporen van menselijke activiteit, maakt het gebied tot een “hotspot” voor fossielen en archeologie uit de ijstijd.

Het belang van bodemonderzoek is hier dan ook groot: na elke storm of opruimactie worden nieuwe fossielen en artefacten gevonden. Door de bodem te blijven onderzoeken, leren we steeds meer over het verleden van het

Markermeer en over de dieren en mensen die er leefden. Dit draagt bij aan onze kennis van de Nederlandse prehistorie en helpt om het verhaal van het gebied levend te houden. Ook opruimacties zijn van belang, zodat toekomstige onderzoekers geen plastic artefacten aantreffen in plaats van waardevolle fossielen. Het Trintelzand is en blijft zo een fascinerende plek en schoon natuurgebied waar verleden, heden en toekomst samenkomen.

Samenwerking is winst voor iedereen

In oktober neemt Roel Doef, adviseur watermanagement bij Rijkswaterstaat en een van de drijvende krachten achter de kennis binnen het KSC-team, afscheid en gaat met pensioen. Na zijn jarenlange inzet voor het IJsselmeergebied geven we hem graag het woord.

Hoe is jouw liefde voor het IJsselmeergebied ontstaan?

Ik groeide op aan de dijk bij de Proefpolder in Andijk, met het IJsselmeer aan de andere kant. Water, vissen, dijken en polders maakten van jongs af aan deel uit van mijn leven. Het IJsselmeer voelde groots en uitdagend. Ik zwom er graag en het was een sport om over de 'zeestenen' van de dijk te rennen. Tijdens mijn stage bij de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders ontdekte ik de boeiende wereld onder water. Daar is de basis gelegd voor mijn fascinatie voor water én bodem.

Kun je wat meer vertellen over het ontstaan van het Platform IJsselmeergebied?

Zo'n tien jaar geleden, direct na het zomerreces, besloten collega Albert Remmelzwaal en ik om samen na te denken over de toekomst van het IJsselmeergebied. We hadden al een ecologische visie en wilden die uitbreiden met een breder algemeen perspectief. Dat idee dienden we in bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) bij Pieter den Besten. Zo kwam het proces op gang voor een gebiedsagenda met een brede strategie en duidelijke doelen. In 2018 is de Agenda IJsselmeergebied 2025 (AGIJ2025) ondertekend door meer dan 60 partijen. Later zijn het Deltaprogramma IJsselmeergebied en AGIJ2025 samengevoegd in het Platform IJsselmeergebied.

Wat maakt voor jou samenwerking binnen het Platform IJsselmeergebied succesvol?

Alle partijen zijn betrokken bij hetzelfde gebied en delen actief hun kennis en ervaring. Ze beseffen dat je alleen misschien sneller gaat, maar dat je samen verder komt. De complexiteit van het gebied vraagt namelijk om samenwerking. Inwoners, bedrijven, onderwijs en kennisinstellingen, NGO's, en anderen betrokkenen mogen van de verschillende overheden verwachten dat we onze plannen

op elkaar afstemmen. Dat is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Hoe zorgen we ervoor dat we de stem van het Platform IJsselmeergebied horen in politiek, bij lokale organisaties en inwoners?

Door de schoonheid en rijkdom van het IJsselmeergebied uit te dragen, met zorg en oog voor kansen. Dit prachtige gebied, met zijn water en achterland, biedt kwaliteiten waar mens, plant en dier van kunnen genieten. Tegelijkertijd verdient het onze zorg en aandacht: voor waterveiligheid, schoon en voldoende water, en het behoud van de kwetsbare natuur en het landschap. Het totaal aan Nederlands zoetwater is bovendien waardevol: het beheer kost zo'n 9 miljard euro, terwijl het economisch bijna 192 miljard euro oplevert. Met zo'n verhaal kun je de boer op.

Wat is jouw advies aan iedereen die bij het platform werkt of zich nog aansluit?

Kom kennis en ervaring over mijn gebied ophalen én delen. Werk samen en kijk verder dan je eigen belang: probeer het gebied te zien vanuit een breder perspectief. Doe je dat goed, dan levert het winst op voor iedereen. Bovendien is samenwerken, naar mijn ervaring, niet alleen nuttig, maar ook leuk. Gewoon doen dus! Tot slot: na vele jaren neem ik afscheid van het werk bij Rijkswaterstaat. Maar ik blijf in de buurt van Andijk wonen en wandel daar regelmatig. Binnenkort zelfs over een nieuwe thematische wandelroute, de 'Polderpaden', die langs de Koopmanspolder en de Proefpolder loopt.

Zin in een wandeling? Bel mij gerust: 06-37649695 of mail naar r.doef@quicknet.nl

Dank voor al het goede. Vriendelijke groet,

Roel Doef

Terugblik Platformdag

Op 25 september organiseerden we in samenwerking met Aeres Hogeschool Almere de Platformdag met als thema de onderwereld van het IJsselmeergebied. Gezamenlijk bogen we ons over wat er leeft en beweegt onder de waterspiegel. Diverse sprekers deelden hun kennis over uiteenlopende onderwerpen. De dag zat vol inspiratie en workshops, én er was zelfs een escaperoom. We sloten af met een warm dankwoord aan Roel Doef (RWS WVL). Na 23 edities neemt hij afscheid als drijvende kracht achter de Platformdagen.

[Het verslag en de presentaties lees je terug op onze website.](#)

COLOFON

Dit magazine is een uitgave van het Platform IJsselmeergebied. Hierin bouwen Rijk, provincies, waterschappen, gemeenten, maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers samen aan een toekomstbestendig IJsselmeergebied, het Blauwe Hart van Nederland.

Op de agenda...

Donderdag 30 oktober **Herpak je ruimte – het vervolg**

Werk jij aan een Omgevingsvisie, een ruimtelijk vraagstuk of aan zoetwateropgaven? Tijdens de bijeenkomst Herpak je ruimte – het vervolg op donderdag 30 oktober gaan we samen aan de slag met vraagstukken rondom ruimte en zoetwater. Hoe geven we invulling en vorm aan ruimtelijke afwegingen? Verwacht een inspirerende middag met inhoudelijke introducties, interactieve casuïstiek en de Mutual Gains Approach als werkmethode.

12.30 – 17.00 uur
Provinciehuis Flevoland, Lelystad

Meld je hier aan

Donderdag 11 december **Flexibel peilbeheer uitvoerbaar**

Na zes jaar monitoren en evalueren is het moment daar: de resultaten van het onderzoek naar flexibel peilbeheer zijn binnen. Tijdens de bijeenkomst Flexibel peilbeheer uitvoerbaar op donderdag 11 december delen we de bevindingen en gaan we in op wat deze betekenen voor het Peilbesluit en de doelstellingen uit het Deltaprogramma. Een waardevolle terugblik én vooruitblik op de toekomst van waterbeheer

Harry Prinszaal, Rijkswaterstaat,
Zuiderwagenplein 2, Lelystad

Meld je hier aan

Het programma en de definitieve tijden worden nog bekendgemaakt.

[Zie onze website voor de volledige agenda en meer informatie.](#)